

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obdo/45/2023
Identifikačné číslo spisu:	1116221781
Dátum vydania rozhodnutia:	28.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1116221781.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Andrey Sedlačkovej, v spore žalobkyne 1/ zahraničnej právnickej osoby GENERICS (U.K.) LIMITED, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, Station Close, Potters Bar, Hertfordshire, EN6 1TL, iný identifikačný údaj: 01 558 756, a žalobkyne 2/ obchodnej spoločnosti MYLAN s. r. o., v likvidácii, Bratislava, Rožňavská 24, IČO: 44 150 342, oboch zastúpených advokátskou kanceláriou LEXIA advokátska kancelária s. r. o., Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Zámocká 3, IČO: 53 176 014, proti žalovanej 1/ zahraničnej právnickej osobe Merck Sharp & Dohme Corp., Spojené štáty americké, 126 East Lincoln Avenue, Rahway, New Jersey a žalovanej 2/ zahraničnej právnickej osoby Santen Pharmaceutical Co., Ltd, Japonsko, 4-20, Ofukacho, Kita-ku, Osaka 530- 8552, zastúpenej advokátkou JUDr. Andreou Kús Považanovou, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Tobručná 6, IČO: 37 941 801, o náhradu vzniknutej škody a ujmy, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. B1-30Cb/149/2016, o dovolaní žalovanej 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 26. mája 2022 č. k. 3Cob/74/2022-403, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobkyne m a j ú voči žalovanej 2/ n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením zo 7. októbra 2019 č. k. 30Cb/149/2016-205 (ďalej len „uznesenie súdu prvej inštancie“) rozhodol tak, že prvým výrokom konanie zastavil a druhým výrokom priznal žalovaným nárok na náhradu trov konania voči žalobkyniam v plnom rozsahu. O odvolaní žalobkyní podanom proti uzneseniu súdu prvej inštancie rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 26. mája 2022 č. k. 3Cob/74/2022-403 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

2. Proti napadnutému uzneseniu podala žalovaná 2/ v celom rozsahu dovolanie na základe § 432 ods. 1 v spojení s § 421 písm. a), b) a c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) domáhajúc sa zrušenia napadnutého uznesenia a vrátenia veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila tým, že napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom posúdení veci, keď odvolací súd nesprávne dospel k záveru o existencii vecnej pasívnej legítimácie žalovanej 2/, keďže zrušil uznesenie súdu prvej inštancie a nariadil súdu prvej inštancie pokračovať v konaní aj vo vzťahu k žalovanej 2/. Voči žalovanej 2/ však nemožno uplatniť nárok zo zrušenia predbežných opatrení, keďže žalovaná 2/ návrh na ich nariadenie nepodala. Ďalej žalovaná 2/ poukázala na to, že žalobcovia neupovedomili súd prvej inštancie o skoršom konaní, ktorí iniciovali o 2 roky skôr na inom súde, a to o konaní s rovnakým predmetom konania ako v tejto veci, a teda postupovali v rozpore s povinnosťou označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci podľa čl. 8 CSP, so zásadou hospodárnosti konania (odďaľovali zastavenie tohto konania), so zásadou rovnosti zbraní a konali tak v rozpore s dobrými mravmi. Napadnutým uznesením došlo k porušeniu práva žalovaných na spravodlivý proces. Odvolací súd dospel k neprávnomu záveru o pokračovaní v konaní po odpadnutí prekážky litispendencie po vydaní uznesenia súdu prvej inštancie, ktoré preto spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, čím je naplnený dovolací dôvod podľa § 432 ods. 1 v spojení s § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Na záver žalovaná 2/ posúdila osobitosti prípadov v rozhodnutí najvyššieho súdu z 10. januára 2013 sp. zn. 3Cdo/29/2012, v rozhodnutí najvyššieho súdu z 18. mája 2017 sp. zn. 3Cdo/53/2016 a v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 2. novembra 2011 č. k. III. ÚS 497/2011-13, a to v porovnaní s týmto prípadom. Vo vzťahu k uvedenému rozhodnutiu ústavného súdu vyslovila žalovaná 2/ záver, že súd prvej inštancie sa správne od neho odklonil tým, že konanie z dôvodu existencie prekážky litispendencie zastavil. Nie je si totiž vedomá žiadneho procesnoprávneho postupu ani zákonom stanovenej povinnosti súdu, ktoré by umožňovali konať na základe prezumpcie budúceho výsledku iného súdneho konania. V tomto prípade prebiehali súbežne dve konania, pričom súd prvej inštancie nemal povinnosť predvídať výsledok skoršieho konania už v štádiu odvolacieho konania a ani nemal povinnosť konať a na základe takej prezumpcie ako keby bola postavená narovno právoplatného rozhodnutia v danom odvolacom konaní, keďže v čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie stále prebiehalo odvolacie konanie o odvolaní podanom proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie vydanému v skoršom konaní.

3. Vo vyjadrení k žalobe žalobkyne navrhli odmietnutie dovolania pre nedostatok procesných podmienok podľa § 447 písm. a), b), c) a e) CSP. V prvom rade namietali oneskorené podanie dovolania, keď z informácii v súdnom spise mali za to, že dovolanie bolo doručené elektronicky 24. februára 2023. Vychádzali pritom z toho, že napadnuté uznesenie bolo žalovanej 2/ doručené 23. decembra 2022. Ďalej poukázali na povahu napadnutého rozhodnutia. Nejde o potvrdzujúce ani meniace rozhodnutie odvolacieho súdu, ako to predpokladá § 421 ods. 1 CSP, podľa ktorého ustanovenia žalovaná 2/ odôvodňovala prípustnosť dovolania. Zároveň aj keby išlo o potvrdzujúce alebo zmeňujúce rozhodnutie, nebolo by dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 2 CSP vzhľadom na to, že odvolací súd ním zrušil uznesenie súdu prvej inštancie o zastavení konania. Žalobkyne namietali, že v zmysle plnej moci z 29. novembra nebola právna zástupkyňa žalovanej 2/ splnomocnená na podanie dovolania a zastupovanie v dovolacom konaní. Na záver tvrdili, že v dovolaní zásadným spôsobom absentuje vymedzenie dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia takej právnej otázky, od ktorého záviselo napadnuté uznesenie a zároveň pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo ktorá v takej praxi nebola ešte vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

4. Žalovaná 2/ následne reagovala na vyjadrenie žalobkyň. Mala za to, že dovolanie podala včas 23. februára 2023, čo možno preukázať potvrdením o doručení. Poukázala na rozhodnutie ústavného súdu z 30. septembra 2021 sp. zn. II. ÚS 277/2021, v zmysle ktorého nemusí byť ústavnou sťažnosťou napadnuté len konečné rozhodnutie vo veci samej. Zároveň citovala odsek 21., odsek 38. a prvé tri vety odseku 39., daného rozhodnutia ústavného súdu a uviedla, že ide o analogický prípad. Rozhodnutie považuje za možný prostriedok, na základe ktorého je možné postupovať aj v tomto prípade, kedy bolo dovolanie smerované proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon a judikatúra nepripúšťajú, a to zároveň, keď zrušujúce rozhodnutie porušuje práva účastníka konania. Mala za to, že ak by nemohla podať

mimoriadny opravný prostriedok, jej základné právo na spravodlivý proces by neexistovalo. Vo vzťahu k plnej moci žalovaná 2/ uviedla, že tá je pre dovolacie konanie podľa § 92 ods. 2 CSP dostatočná, pričom poukázala na to, že špeciálna plná moc je obligatórna len pre konanie pred ústavným súdom podľa § 43 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 314/2018 Z. z.“). Na záver uviedla protiargumentáciu vo vzťahu k vymedzeniu dovolacieho dôvodu.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok treba odmietnuť [§ 447 písm. a) CSP].

6. Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

7. Podľa § 121 ods. 3 CSP, lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty; ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca.

8. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

9. Podľa § 420 CSP (bez jednotlivých písmen), dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP (bez jednotlivých písmen), dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky.

11. Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

12. Podľa § 357 písm. a) CSP, odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o a) zastavení konania.

13. Podľa § 447 písm. a) a c) CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak
a) bolo podané oneskorene,
c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

14. Zo súdneho spisu vyplýva, že napadnuté uznesenie bolo žalovanej 2/ doručené 16. decembra 2022 (č. l. 483 a 484). Posledný deň dvojmesačnej lehoty na podanie dovolania zo strany žalovanej 2/ pripadol v súlade s § 427 ods. 1 v spojení s § 121 ods. 3 CSP na 16. február 2023 (štvrtok). Žalovaná 2/ však podala dovolanie elektronicky až 23. februára 2023 (č. l. 450), a teda po uplynutí zákonom stanovenej lehoty na podanie dovolania. Najvyšší súd z tohto dôvodu dovolanie žalovanej 2/ odmietol podľa § 447 písm. a) CSP ako dovolanie podané oneskorene. K tomu len najvyšší súd doplnia, že zo súdneho spisu nevyplýva okolnosť, ktorá by zakladala záver o doručení napadnutého uznesenia žalovanej 23. decembra 2022. Čo sa týka okamihu podania dovolania, najvyšší súd vychádzal v zmysle § 25 ods. 1 zákona o e-Governmente v znení účinnom do 31. júla 2023 z potvrdenia o odoslaní elektronického podania (č. l. 450), a nie z odtlačku podacej pečiatky na dovolaní, pod ktorou je navyše poznámka o prijatí podania 23. februára 2023 (č. l. 430).

15. Nad rámec uvedeného najvyšší súd konštatuje, že aj v prípade dovolania podaného včas (čo však nie je prejednávaný prípad) dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, čo

je dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. c) CSP. Z dovolania vyplýva, že žalovaná 2/ výslovne uplatnila dovolací dôvod podľa § 432 CSP. Na dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia sa tak vyžaduje splnenie podmienok prípustnosti obsiahnutých v § 421 CSP. Jednou z nich je, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie. Napadnuté uznesenie pozostáva len z jedného výroku, ktorým odvolací súd zrušil uznesenie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovoláním je tak napadnutý zrušujúci výrok odvolacieho súdu. Nejde tak o potvrdzujúce alebo zmeňujúce rozhodnutie odvolacieho súdu v intenciách § 421 CSP. Navyše odvolací súd svojím napadnutým uznesením rozhodol o odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zastavení konania. Proti takému rozhodnutiu súdu prvej inštancie je v zmysle § 357 písm. a) CSP prípustné odvolanie, no už výslovne proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, teda aj proti napadnutému uzneseniu, v zmysle § 421 ods. 2 CSP dovolanie prípustné nie je. Aj v prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa § 431 CSP by dovolanie smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Na dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia sa totiž v takom prípade vyžaduje splnenie podmienok prípustnosti obsiahnutých v § 421 CSP. Jednou z nich je, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí. Ako vyplýva z ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (R 19/2017 a I. ÚS 294/2024), takým rozhodnutím však nie je uznesenie, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a teda ani napadnuté uznesenie.

16. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd konštatuje, že žalovaná 2/ podala mimoriadny opravný prostriedok, dovolanie, proti napadnutému uzneseniu, hoci zákon takýto právny prostriedok strane sporu nepriznáva. To však v takom prípade nevyklučuje domáhanie sa súdnej ochrany ústavnou sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústava“) [I. ÚS 294/2024]. Čo sa týka analogického uplatnenia záverov ústavného súdu obsiahnutých v náleze z 30. septembra 2021 sp. zn. II. ÚS 277/2021, toto vzhľadom na úpravu prípustnosti dovolania v CSP, ústavný princíp legality štátnej moci vyjadrený v čl. 2 ods. 2 ústavy a zásadnú odlišnosť posudzovanej otázky, nie je na mieste. Ako už z vyššie uvedeného vyplynulo, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu nie je v zmysle ustanovení § 420, § 421 ods. 1, ako ani § 421 ods. 2 CSP prípustné. Takouto právnou úpravou je súd v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy viazaný, pričom ňou zákonodarcu napĺňa reálny obsah základného práva na súdnu ochranu zakotveného v čl. 46 ods. 1 ústavy, v medziach ktorého sa ho môže strana sporu domáhať v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy. Žalovanej 2/ nič nebránilo, aby rešpektujúc podmienky prípustnosti dovolania upravené CSP podala ústavnú sťažnosť, ak sa domnievala, že napadnutým uznesením boli porušené jej základné práva a slobody. Tu však bolo nevyhnutné zachovať príslušnú lehotu, pričom na podanie neprípustného dovolania sa z hľadiska jej plynutia neprihliada (II. ÚS 384/2023). Navyše po vrátení veci odvolacím súdom majú strany sporu opätovne k dispozícii odvolanie a po rozhodnutí odvolacieho súdu dovolanie alebo ústavnú sťažnosť. Ústavný súd vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 277/2021, na ktoré poukazovala žalovaná 2/, posudzoval zrušujúce rozhodnutie najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho, a nie rozhodnutie odvolacieho súdu, a to v rovine meritórneho prieskumu, keďže posudzoval spôsobilosť rozhodnutia porušiť základné právo účastníka konania, čo súvisí s opodstatnenosťou návrhu na začatie konania pred ústavným súdom [najmä § 56 ods. 2 písm. g) a § 122 zákona č. 314/2018 Z. z.], čo je potrebné odlišiť od podmienok prípustnosti dovolania, na ktoré najvyšší súd poukázal v tomto rozhodnutí, keďže tieto súvisia čisto s procesnou stránkou veci v štádiu dovolacieho konania. V prípade, že by najvyšší súd pripustil dovolanie proti napadnutému uzneseniu nad rámec zákonných predpokladov prípustnosti a pristúpil k zmene alebo zrušeniu napadnutého uznesenia, porušil by tým princípy spravodlivého procesu (II. ÚS 172/03). V opačnom prípade, teda v prípade odmietnutia dovolania proti napadnutému uzneseniu pre jeho neprípustnosť, toto nie je spôsobilé porušiť základné právo na súdnu ochranu (I. ÚS 294/2024). Najvyšší súd sa tak v súvislosti s otázkou prípustnosti dovolania spravoval príslušnou zákonnou úpravou aj so zohľadnením príslušného znenia ústavy, pričom sa od nej nemohol odchýliť.

17. Vzhľadom na zistené prekážky pre dovolací prieskum bolo nadbytočné skúmať splnenie ďalších podmienok. To sa týka tak vymedzenia dovolacieho dôvodu, ako aj zastúpenia žalovanej 2/ v dovolacom konaní. K tomu však najvyšší súd dodáva, že zo splnomocnenia udeleného žalovnou 2/ vyplýva okrem iného oprávnenie advokátky podávať odvolania a iné opravné prostriedky (č. l. 441). Iným opravným

prostriedkom je aj dovolanie podľa § 419 a nasl. CSP.

18. Najvyšší súd na záver opakuje, že dovolanie žalovanej 2/ primárne odmietol podľa § 447 písm. a) CSP ako dovolanie podané oneskorene. Tým však nie je dotknutý záver najvyššieho súdu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, čo je dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. c) CSP.

19. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (druhá veta § 451 ods. 3 CSP; § 453 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania žalobkyni rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.